

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lastensuojelulain 13 b §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan asiantuntijakuuleminen 18.11.2021

Professori Merja Anis, Turun yliopisto

Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet

Asiakasmitoituksen välttämättömyys

- Lasten oikeuksien ja laadukkaan sosiaalihuollon ja lastensuojelun toteutumisen näkökulmasta on välttämätöntä, että sosiaalityöntekijän vastuulla olevaa asiakasmäärää pyritään rajaamaan.
- Lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoitus on tärkeä lapsen oikeuksien, vaikuttavien palvelujen ja asiakasturvallisuuden toteutumisen näkökulmasta.
- Lastensuojelun asiakasmitoituksesta säätäminen on kannatettavaa, vaikka lakiehdotukseen sisältyvää asiakasmäärää voi pitää liian korkeana. Sosnet ehdottaa, että henkilöstömitoitus sidotaan kansallisessa lastensuojelun laatusuosituksessa ehdotettuun 25 asiakaslapseen yhtä sosiaalityöntekijää kohti.

Vaikutukset sosiaalityön koulutusmääriin

- Hallituksen esitykseen sisältyvä lastensuojelun asiakasmitoitus edellyttää sosiaalityön koulutuksen lisäresursointia.
- Sosiaalityön koulutusmäärät ovat kasvaneet pitkällä aikavälillä. Vuonna 2020 sosiaalityöstä valmistui ennätyselliset 416 maisteria. Tähän suhteutettuna HE:n vaikutukset sosiaalityöntekijöiden lisätarpeeseen (v. -22 yht. 80 uutta vakanssia ja v. -24 eteenpäin 359 vakanssia) ovat merkittäviä, huomioiden että sosiaalityöntekijöistä on pulaa isossa osassa maata.
- Sosiaalityön koulutusratkaisut edellyttävät pitkäjänteistä valtion resursointia. Määräaikaiset rahoitukset eivät edistä pitkäjänteistä, laadukasta ja tutkimusperusteista yliopistokoulutusta.

Lastensuojelun työolojen kehittäminen

- Sosiaalityön koulutusmäärien lisääminen ei ole vaikuttavaa, jos sosiaalityöntekijöiden työoloja ja työhyvinvointia ei samaan aikaan paranneta.
- Johtamisen uudistaminen, palvelujärjestelmän kehittäminen ja lasten ja perheiden palvelujen resursoinnin parantaminen ovat välttämättömiä toimia asiakasmitoituksen rinnalla.
- On välttämätöntä varmistaa, että tulevat hyvinvointialueet sitoutuvat sosiaalityön ja lastensuojelun työolojen parantamiseen.
- Lakisääteisen henkilöstömitoituksen rinnalla eduskunnan tulee varmistaa riittävät resurssit sosiaalityöntekijöiden lisävakansseihin kunnille ja tuleville hyvinvointialueille.

